

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Octóber' 22dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

Peru. — Miller nevű Columbiai Generálisnak Arikából jött tudósítása szerint, mellyet a' Londoni ujságlevelek October 5-dikén vettek, Peruban olly hír terjedt-el, hogy Madridból egy Királyi Végzés érkezett oda, a' melly által a' volt Vice-Király La-Serna minden addig alatta volt tisztekek egyetemben, mint tudva lévő Constitúziós gondolkodású ember, a' Nemzet' árulójának lenni hirdettetik, 's Gen. Olaneta egész Preru Vice-Királyává neveztetik.

Columbia és Mexiko között 1823-ban October' 23-kán Barátsági Egygyességi és Szövetségi Kötés készülvén, azt a' Columbai Országlószék a' folyó 1824-dik esztendőben megerőssítette. Ezen Kötésnek számos Czikkelyei ezek: — 1) A' két alkuvó részek' függetlenségének fenntartására, 's az ő költsönös boldogságoknak 's egymás eránt való szolgálatjoknak 's barátságoknak elémozdittatására, Szövetség állittatik-fel valamint békességnek úgy hadakozásnak idejében is. — 2) Azon esetben, ha valamelyik rész megtámadtatik, vagy az ellenség reá üt, egymást költsönösen segíteni fogják. — 3) A' 2-dik Czikkelynek hathatósabbá tétetődése végett, különös alkú által fog meghatároztatni, hogy valamely meghatározott esetben minémű segítséget adjanak egymásnak. — 4) Mind a' két Hatalmasság' tengeri ereje, a' másiknak költsönös oltalmára fordittassék. — 5) A' hirtelen eléfordulandó és váratlan esetekben egész lábra állittatható erejével

beütozzék egygyik rész a' másiknak földjére, azért, hogy a' közönséges ellenség ellen öszszecsatolt erővel dolgozzanak. — 6) Mindenik rész tartozik a' másik rész hajóhoz, mellyek a' tengeren megkárosítatván jobbításra leszz szükségek, minden tölle kitelhető segedelemmel viseltetni. — 7) Hogy a' magánosok által felkészittetendő 's kievezendő prédáló hajókat semmivé tehessék, jussa leszen mind két résznek, ha az illy hajók valamelyiknek zászlójával eveznének, őket a' magok itélő székeik által megíteltetni. — 8) A' két Státusok közzül mindenik tartozik a' másik vidékeinek olly egész állapotban való megtartásáért kezeskedni, mint a' melly állapotban azok ezen hadakozás előtt voltak. — 9) Majd későbbre vonattassék határlínea is. — 10) Ha a' két Státusoknak valamely részében a' belső csendesség, nyughatatlan emberektől, kik a' szabad népnek akaratja által ligitimussá lett Országlószékeknek ellenségeik, megháborittatna, legközönségesebb módon kötelezi magát mind két rész, hogy egymást kitelhető erejekkel segíteni fogják, mind addig míg a' rend helyre nem állittatik, 's az az ország' törvényei, meg nem erőssítetnek. — 11) Mind azok az emberek, a' ki valamelyik résznek Státusaiban nyughatatlanságot gerjesztenek, 's a' másiknak földjére által futnak, költsönösen kiadatattanak. — 12) A' barátság' kötelének szorossabb öszszecsatoltatása, 's mindennek a' mi a' jó egygyességet megzavarhatná elhárítottatása végett, mindenik rész nevezzen-ki két tellyeshatalommal felruházattan-

dó személyeket, a' kik öszszegyülvén a' mind két részt illethető tárgyakat szedjék rendbe, — 13) Mind két rész kötelezi magát, hogy a' Spanyol Amerikában találató egyéb Országlószékeket arra felindítani iparkodik, hogy ezen Kötésbe álljanak-bé. — 14) Mihellyest ezen igen nagy és igen fontos czélt elérik, egy közönséges gyűlést állítanak-fel az Amerikai tartományokból, a' melly minden Független Státusoknak képviselőjiből fog állani, 's azon fog dolgozni, hogy a' barátság' kötelét még jobban öszszecsatolja, 's hogy egyenetlenkedéseknek alkalmatosságával, mint valamelly Tanácsnak neme, közönséges veszedelemnek idejében pedig mint Egyesület' pontja, úgy legyen. — 5) A' Columbiai Respublika megegygyez abban, hogy ezen Gyűlés a' Panamai keskeny földön (az úgy nevezett Istmuson) tartssa a' maga üléseit, vagy ott gyülekezzék öszsze. — 16) Mexiko is megegygyez abban, hogy ha ezen Gyűlés kívánni fogja, a' Nexikói földön gyűlhessen öszsze. — 17) Meghatároztatik, hogy ezen Kötésnek se' egygyik se' másik pontja se' egy se' más tekintetben megne sértse a' másoknak Fejedelmi jusait (Suverénitássát). — 18) Ezen cikkelyben a' határoztatik-meg, hogy mennyi idő alatt tartozzanak a' két Státusok ezen Kötést megerössíteni. — Ezt, a' Columbiai Országlószék, a' 10-dik Cikkelyt egészszen, a' 11-diknek egy részét 's a' 14-diknek is egy részét kivévén, már a' mult Junius 30-kán megerössítette vala.

A' General Santander nevű Columbiai Schooner hajó Northury Kapitánynak vezérlése alatt, néhány gazdag kereskedő Spanyol hajókat, a' mellyek Havannáhból eveztek vissza Európa felé, a' Notacioso nevű 10 ágyús Spanyol Briggel egyetemben, megtámadván elfogott. Mind ezek a' hajók a' Franczia hadi Brigg Le Genie'

oltalma alatt eveztek, a' melly Briggnek Kapitánya La Bourdais megkérdezte a' Columbiai Kapitány által affelől, hogy mind ezek a' hajók mellyik nemzetéi volnának, La-Bourdais olly feleletet adott néki, hogy mind ezek Francziák.

Nagy Britannia.

A' Londoni ujságlevelek ekképpen irtak Oct. 2-dikan az Anglusoknak Afrikában az Arany-parton történt verekedéseikről: —

„A' Coast-foki kastélyból érkezett Tiszti tudósítások a' mi ezen plánta vidékeinken eléfordult történetekről kevesebbé örvendetes történeteket közlenek, mint a' milyeneket mi tegnap vévén kiadtunk (Ezeket közli a' M. Kurir is a' mult Keddi darabjában). Ezen újabbak summásan ezeket jelentik: — „Mi Julius' 22-dikéig (és így a' 11-diki győzedelem után is) szüntelen való nyughatatlankodások között valánk, mind addig, míg a' végre a' Victorie nevű hajónknak megérkezése egy kevésse megnyugtata. —

„Az ellenség már Julius' 22-kén annyira közelített vala a' kastélyunkhoz, hogy szélső vigyázóink kénytelenek valának magokat a' városba behúzni, a' melly környülállásokhozképpent Kapitány Scott 's az ő első Hadnagya Rosenberg szükségesnek tartották a' Victorie hajórol több tisztekkel 's köz emberekkel a' partra kiszállani 's kastélynak segedelmére sietni. —

„Az ellenség harmadfél óraker ismét elé állott, melyhezképpent az Oberst Sutherland' parancsolatjára az egész város azonnal meggyujtatott, a' melly csak egyedül való eszköznek gondoltatott lenni arra, hogy a' kastélyt meglehessen oltalmazni, 's hogy az ellenségtől azon pontot, a' hol magát a' mi ágyuink ellen védelmezhetne volna, ellehessen venni. —

„Az aszszonyok és gyermekek mind beszaladtak a városból a kastélyba: hanem az ellenség még ekkor egy ágyúlövés távolságra tartozkodott, 's úgy mutatta, mint ha kedve se' igen volna ahoz, hogy reánk üssön, így állának a dolgok Jul. 22-dikéig. Ugyan ezen hónapnak 4-dikén érkezett meg ide a Thetis, a' melly nagyon kívánatos történet vala, mint hogy segítséget hozott. Ezen naptól fogva 10-dikig Acrából is segítő csoportokat kaptunk, 's az ellenségnek megtámadásához készítettük magunkat. Végre 22-dikben megtámadta a' mi előlálló csapatunk az ellenség' szelső vigyázó csapatját a' kastélytól észak-kelet felé: hanem a' miéink visszafelé nyomattatván, ezeknek segítségekre sietett Hadnagy Swanzey, de a' ki azonnal halálos sebet kapott. Az Aschantik mindent elkövettek, hogy a' holt testnek fejét elvághassák, a' melyből közönséges verekedés támadott. A' miéink három csapatokban verekedtek egész az éjjelnek elkövetkezéséig. Az ellenség 600 embert hagyott a' csatázó mezőn. Fájdalom, hogy Obert Sutherland is elveszett, 's az ő holt teste feltétezt a' Thetisre, hogy Angliába vitetessék. Most Obert-Lieutenant Grant vette által helyette a' Kommandánságot. E' hónap' 22-dikén Lovas Kapitány Bullen is megérkezett ide, hanem útjában egy csajkája a' Bonny vizén elsüllyedvén, 8 emberit és a' Seborvosát elvesztette.

Az Udvari ujság is adott-ki October 5-dikén Londonban az Arany-parton történt győzedelemről némelly Tiszti-tudósításokat. Ezen győzedelemnek következése a' volt hogy az ellenség magát tökéletesen vissza vonta. Futását Elminán által vette. Az Aschantik serege 16 ezer emberekből, az Anglusoké 19 tisztekből és 5055 emberekből állott, de a' kik közt csak 285 regularis Anglus katenák találtattak, a' többek nagyobbadon Fantis nemzetbeliek voltak, mint szövetségés segítő társak. —

„Az Aschantik' Királya Ouamina, a' maga fő városában Coomassiban még Junius' közepén meghalt vala, 's helyébe az öcse Adoo-Assai következett az uralkodásra, a' ki haladék nélkül megjelent az armádájánál, 's a' Cap-Coasti kastélyt illy szavakkal kérette-fel az Anglusok' Kommandánsától: —

„Ha erősségednek bástyái még elég magassak nem volnának, építtessed azokat még magassabbra, 's ha azokon még elég séges ágyuk nem találtatnának, hordasd mind ki hadi hajóidról 's rakasd-fel bástyáidra: de tudd-meg, hogy az Aschantik' Királyát mind ezek meg nem fogják gátolni abban, hogy erősségedet a' tengerbe vettesse.“

„Az ellenség az eleségnek megfogyatkozása és a' betegségek miatt sokat szenvedett, 's azt mondják, hogy visszaszaladása után egész armádája elszéledett. — Irattatik ezen Tiszti-tudósításokban, hogy az Anglusoknak, az e' tájon találtató Dánus birtokok Kormányozója Májor Riechellen is segítségül küldötte Kapitány Paulsohnnak vezárlése alatt a' Dánus lakosoknak egy számos csoportját, 's hathatósan segítettette őket a' csatában.

Demerárybol olly tudósítások érkeztek Londonba, hogy ezen plánta vidéken ismét néptámadástol tartanak, mint hogy az Anglus fegyveresek között olly veszedelmes hideglelés uralkodott, hogy az egész örző seregben alig találtattak 17 egészséges és a' szolgálat-tételre alkalmas emberek.

Anglus tudósítások által jelentetik, hogy a' Sant-Domingói Elölülő Boyer' proklamatzőjének, mellyet ő Északi Amerikában az Egygyesült Statusokban elszélesztetett vala, az a' következése lett, hogy az ő meghívására több száz Néger és Mu-

lat lakosok arra határozták magokat, hogy Haytiba vegyék utazásokat 's ott telepedjenek-le.

Irláudiában a' Dublini Freeman nevű ujságban illy tudósítás találtatik: —

„Anglus Minister Canning, ki itt (Dublinban) néhány napokig tartozkodott, már vissza tért innét Angliába. Midőn hajóra ült, a' parton találtató battriákról 21 ágyülvés által tiszteltetett. Itt mulatása alatt egy alkalmatossággal a' Lord Májornál, Polgálmesternél, lévén, nagyon dicsérte Dublinnak szépségét és pompásságát, melyre néki akképpen felelt a' Polgármester: hogy bizonynal nagyon hibás vélekedéssel térne vissza a' Minister Úr Londonba, ha azzal a' meggyőződéssel távozna-el, hogy Dublinnak állapota feletébb virágzó volna, és ő, ha a' Minister úr kívánnya, az inségnek olly rajzolatját fogja a' Minister úr szemei elébe terjeszteni, a' milyenről lehetetlen lenne csak képzelődni is annak, a' ki ezt nem látta. A' Minister úgy felelt, hogy nagyon kívánna a' valóságot látni szemével. A' következő napon tehát elvezette őtet a' Polgármester azon könyörületes intézetnek meglatására, a' melynek Szegények Egygyesülete a' neve. Itt 1400 fél meztelen emberket találtak, kiknek szemlélése, mint látszott nagyon megillette a' Ministert, legalabb úgy nyilatkoztatta-ki magát minékütánna mindeneiket jól megnézegetett volna, hogy illy szomorú tárgyat még soha se' látott. Azután a' városnak azon részébe vezette a' Polgármester a' Ministert, a' hol régen nagy manufakturák virágoztak, és számtalan szegény sorsú lakosoknak adták munkájokért élelmet, 's a' hol most csak legnagyobb segénységet képzelhető házak szemléltetnek.

A' Londoni Börsén olly hír terjedett vala-el Oct. 6-dik napján, hogy a' Bresti

kikötőhelyben 4000 Francia katonát szállítottak volna hajóra, hogy az Admirális Duperre vezérlése alatt lévő hajós sereghez csatolják magokat, és hogy Martinique szigeténél is hasonló fegyveres sereg várattatnék, 's ez is a' mondott hajós sereghez fogná magát csatolni. Végezetre, hogy az Admirális Duperre vezérlése alatt lévő hajós sereg 2 Línea-hajókból, 4 Fregátokból, 12 Korvettékből, 18 Briggek-ből, 's még 65 apróbbakból, mind együtt 99 hajókból állana. —

Erre a' hírre illy megjegyzést teszen a' Párisi Csillag (Etoile) — „Úgy látszik, hogy az Anglus ujságlevelek, mint nagyon fontos dolgot úgy tekintik azon mozgásokat, mellyeket a' mi seregeink a' mi Coloniáinkban, szigeteinkben tcsznek: pedig mind ezek a' mozgások csak a' mi Királyunktól 1823-ban Decz. 31-dikén kiadatott Rendelésnek következéseik, a' melly Rendelésben a' parancsoltatik, hogy a' mi Coloniáinkban minden őrizeteket, mellyeket eddig tengeri katonáink tettek, ezután száraz seregeink tegyenek. A' mi tengeri katonáinknak száraz seregek által való felszereltetése most foly legnagyobb divatjában, 's nem soká elfog végeztetni, a' melly után ezen rendkívülvaló mozgások is egészszen meg fognak szünni, 's azután csak rendszeréntvaló elhelyheztetések fognak előfordúlni.“

Irláudiának egész kiterjedése újra felmértetik, a' melly munkához minden készületek most tétettetnek.

Egy mi időnk béli nagyon nevezetes levegői hajós, Sadler nevű, ismét a' vakmerő bátorság' kegyetlen áldozatjává leve, melly történetről hosszasan ír a' Boltoni Expressus nevű ujság. Az ő hosszú előadásából elégnek tartjuk a' következő kivonásokat közleni:

Ezen bátor ifjú most 51-dikszer repült-fel, mindenkor nagy örvendezések 's tapsolások között a' levegő égbé. E' vala

az a' bátor ember, a' ki egyszer 63 Német, vagy 12 Anglus mértföldnyi szélesű tengercsatorna felett Dublin és Holy-Head között által repült, 's most Sept. 29-kén a' maga 31-dik de szerencsétlen levegői evezését tartotta.

Kiadván hirdetését, véghetetlen sokaság gyült össze Bolton mellett a' határozott helyre és órára. Felettebb kedvetlen idő vala; sivatag szél fűtt, 's a' hideg eső is gyakran megeredett; a' levegő a' gőz miatt vastak és homályos volt. A' sokaság már délellőtti 10 órákor bebocsátatott a' levegő golyobishoz, hogy annak megtöltését szemlélhesse. Minden készültek jól megtétetve voltak; a' felindulás' ideje két órára határozatott vala, 's a' golyobis már még jóval az előttöltve készen állván, ekkor Sadler a' csajkába beült, 's ekkor jelentette, hogy valami ifjú embert is várt, valami Holton nevű Kapitányt, a' kinéki ezen utazásában társa akart lenni, hanem hirteleni rosszúl-léte által meg gátoltatott. —

Látván Sadler, hogy a' golyobis nagyon ingadoz úgy ítélte, hogy azt néki még jobban meg kell terhelni, melyre nézve parancsolta az Assistensének, Segédjének (ki egy Donnely nevű nagyon szegény ifjú vala), hogy ugordják-be a' csajkába, a' melly megesvén jelt adott, hogy bocsássák-fel. Elbocsátatván a' golyobis, nagy magasságra felemelkedett egyenes linéában, a' honnét a' levegői hajós sok nyomtatványokat hányt-ki a' csajkából, a' mellyek nagyon szép repdeséssel szállingóztak lefelé, 's az ő golyobisa ezen magas helyről igen szépen tűnt a' nézőknek szemekbe, annyival is igazóbb volt pedig a' tekintet, hogy a' golyobisnak hathatós méltóságot adott az ő nagysága is. Magassága 42, állallója (diametere) 34 lábnyomot tett; 534 négyszegletű öl karmazsin veres és sárga vonásos (veszszős) tafota ment-fel reá; 's 57,800 nyolcszeg

(kubik) lábnyomnyi gőzszesz kívántatott megtöltésére. —

Öt minuták alatt keresztül nyomakodván ezen alkotmány a' vastag levegőn, azonnal egészen láthatatlanná lett. Azután ismét megmutatta magát valami egy minutáig 's ezzel a' nézők' szemei elől egészen eltűnt. Már a' 6 óra közelgetvén, féltetni kezdték a' nézők a' hajós-mestert, 's még 7-kor se vehetvén felőlle legkisselb hírt is, még jobban kezdték féltetni. A' barátjai minden minutumot megszámláltak. Egy szóval már ekkor mindeneket nagyon megijesztett vala szegénynek a' sorsa, midőn végezetre 8-czadfél órákor azal a' szomorú hírrel érkezett-meg egy posta, hogy a' hajó Blackburn és Haslington között leereszkedvén egy kéményhez csapódott, a' melly miatt Sadler a' csajkából kiesett és halálosan megsebesedett, a' hajó pedig ismét felemelkedett, és senki se' tudhatta, hogy ez és a' szegény ifjú, a' Sadler' segédje, a' ki velle együtt felrepült vala, hova lettek. Későbbre úgy nyilatkozott-ki a' dolog, hogy a' szomorú hír, mellyet az említett posta hozott vala egész valóság volt, 's hogy a' szegény Sadler, kinek bal koponyája 's a' jobb oldalának egy csontja nagyon össze romlott, más nap reggeli 8 órára meghalt.

Angliában nem olly sok esztendők előtt nagyon magára vont a' por-se' regből sokaknak figyelmét valami hamis Prophéta-aszszony Southcote Joanna nevű, kinek követőji még most is várván a' tőlle ígértetett Messiasnak eljövetelét, egy új Sektát (Felekezetet) formáltak, a' melly nagyon szorosán követi a' Moyses' rendeléseit, melyhez képeest gyermekeiket születésük után a' 8-dik napon környül metéltetik. Az ezen Felekezethez tartozó felnőtt férjfiak is nagyobbadon alájaadták már magokat a' környülmetéltetési munkának. —

Eddig még semmi olly történet nem fordult vala elé, a' mellyért az Elöljárók ezen eszelősködő Felekezetet megszollithatták volna, csak mostanság történt az, hogy egy 'gyermek Ashtonban környülmélettén, a' miatt meghalt, melyre nézve, mint hallik, az Operátor, valami Lees nevű ember, mint gyilkos, a' Lancashirei ítélő bírák' elébe fog czitáltatni. Ennek alkalmatosságával úgy világosodott ki a' dolog, hogy ezen Felekezetnek tagjai, midőn valamely gyermeket környülméletnek, nagyon muzsikáltatnak, hogy a' szegény csecsemőknek sikoltozása ne hallják-ki. Két ilyen muzsikások kérdőre vonattatván, kivallották, hogy ők is mind ketten környülmélettették magokat, egygyik Gravesandban a' másik Bradfordban. A' dolog' kivilágosodására másokszor az adott alkalmatosságot, hogy egy apa, a' ki ugyan ezen Felekezethez tartozott, elvitte a' fiját, hogy környülmélettesse, hanem a' gyermek' anyja, a' ki nem tartozott a' Felekezethez, lármát csinált, melyre sok ember oda futott, 's a' szegény gyermek ekképpen megmenekedett.

Újabb Tudósítások.

A' Londoni Kurir egygyik újabb levelében ismét vissza térvén arra a' dologra, hogy a' Franczia országlószék a' Bresti kikötőhelyből valamely számos expeditziót akar útnak indítani, így folytatja szavait: — „Ő (a' Kurir) eleinten nem akart ezen hírnek hitelt adni, de már most olly hiteles kéztől származott tudósítás által tétetett bizonyossá, hogy tovább nem kételkedhetik felőlle. A' kikészült hajós sereg S. Domingó szigete ellen van rendeltetve: de olly útasítással, hogy elébb magát a' Martiniquei tengereken az Admirális Düperre hajós seregével csatol-

ja özsze, 's az ezen szigeten özszegegyülekezve lévő fegyveres sereget is ültessefel a' hajókra. Az is meg van hagyva ezen expeditzió vezérének, hogy eleintén ne tegyen S. Domingó ellen semmi fontos próbát, hanem csak szálljon-ki a' szigetnek valamely egészséges partjára, 's magát ott megerössítvén, iparkodjék azon, hogy az Elölülő Boyér' megelegetlen fő tisztjei közzül némellyeket hajthasson a' maga részire. Ha a' szükség találja kívánni azután nagyobb segítségék is fognának küldettetni, 's a' t. — (A' Párisi Csillag valamint elébb, úgy most is ellene mond a' Kurir ezen tudósításának).

B é c s.

Sant-Pölten városának az a' szerencséje vala e' hónap' 11-dik' napján, hogy Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Herczégsege, midőn útját Lambach felé folytatná, ezen várost egy egész napi ott maradásával megörvendeztetné.

Minekutánna 11 óratájban lett megérkezése után az ott' lévő Papság, Cs. K. Katonaság, 's Politikai tiszti karok által, a' lakosoknak sokasága és örvendező kiáltozása között fogadtatott Ő Cs. K. Fő Herczégsege, azután néhány audientziákat adni méltoztatott, 's ezekután a' Kanonok' templomát, a' katonai nevelő házat, a' két kaszárnyát, 's a' Schmid papíros és Viehofner üveg fábrikájikat szemlélte-meg.

Ebéd után a' polgári lövöldöző helyre ment, 's minekutánna néhány jól talált cél-lövéseket tett volna, Cs. K. Fő Herczegi becses Nevének a' Stutzosok' könyvébe tulajdon kezével lett beírása által ezen napnak emlékezetét örökkévalóvá tette.

De legnagyobb grádicsra emelkedett a' közönséges öröm akkor, midőn Ő Cs. K. Fő Herczégse az új és tulajdonképen az ő Fő Herczégse' fogadtatására felékesített 's megvilágosított theátrumon a' mesterségnek itt találtató barátjai által elintéztetett 's egy éppen ezen alkalmatosságra készítettett beszéddel megnyitott muzsikai Akadémián megjelenni kegyelmesen méltóztatott. A' meglegedésnek háromszori nyilatkoztatása 's Vivat-kiáltások fogadták a' vendég Fő Herczeget.

Ő Cs. K. Fő Herczégse a' maga közelgető 's boldogító házosságához tiszta szívbéli áldásokat hívánó sokaság között a' napnak feljöte előtt hagyta-el ezen várost, minekutánna itt a' maga jóltévő kegyességének elfelejthetetlen bizonyságait mutatta, 's mind azoknak szíveket, a' kik személyéhez közelíthettek a' Felséges Császári Ház' minden tagjainak tulajdonos kegyes lebecsátkozása által örökre magáévátette.

A' Bavariából Monachiumból e' hónap' 15-dik és 16-dik napjain indult tudósítások Királyné Ő Felségének gyógyulására nézve kívánatosok. A' karján semmi daganat nem mutatja magát, 's nem is fáj. E' h. 14-dikén délutáni 3 órakor először kelt-fel az ágyból; a' karja kötőben függött; 's 10-zedfél oráig maradott-fel Ő Felsége. — 16-dikban reggel illy jelentés jött-ki Ő F.géről: „A' kötő éppen most levétetődék, 's az Orvosok a' sebet tökéletesen meggyógyultnak lenni nyilatkozták. — Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Herczégset ugyan ezen napon délután várták Monachiumba, kinek idejövetele valamint az Udvarnál úgy a' városnagyrörvendezésnek tárgya.

Magyar Ország.

Nemes Nyitra Vármegyének Rendei, Nagy Méltóságú Gróf Erdődy Jó'sef, Status és Conferentiális Minister, 's ezen Nemes Vármegyének 25 esztendeig volt Fő Ispánnya eránt, a' ki ezen sok változások alá vettetett idő alatt, ezt a' Nemes Vármegyét mindenkor nagy böltességgel, és minden személyek kéméllésével szerencsésen kormányozta; hálaadatos tisztelet-jeket különös halotti pompával kívánták megbizonyítani: melly e' boldogultnak emlékezetét, kit élteben mindenkor tisztelve szerettek, holta után is különösen dicsőíti. Ugyan is a' folyó eszt. September 6-dikán egybe gyültek ezen Nemes Vármegyének igen számos Statusai és Rendei, kikhez Tek. Babóthy László, második Vice-Ispány Úr, a' Vármegye nagy palotájában alkalmatosság szerént való Magyar beszédet tartott, mellyben díszes emlékezetet tévén a' nagy boldogultnak fényes érdemeiről, az ő halotti tiszteletére tett jeles intézeteket előadta. Onnan az egész gyülekezettel a' fő Plébánia templomba megindult. Meglepte a' nemes gyülekezetet a' templomnak különös elkészítése, melly Tekintetes Boronkay Imre Tabla Biró, és Fő Perceptor Úrnak rendelése szerént ment végbe; úgymint: az ablakok mindbe voltak vonva a' napfénynek kizárására: annyival szembetünőbb volt a' sok száz gyertyáknak, és nagy vázakban lángoló égett bornak fényeskedése. A' templomnak közepén 8 léptsőkre emelt gyász alkotmány állott, a' boldogultnak czímereivel, és tisztességeinek jeleivel ékesítve: melly körül tömötten égtek a' nagy gyertyák. A' templomnak oldalain két felől egymásba aggatva díszeskedtek a' Nemes Vármegyének nagy emlékezetekkel tellyes zászlóji, mellyek, midőn a' Nemességnek dicsőőségét, az elfelejthetetlen emlékezetű Fő Ispány dicsőőségével egybe kapcsolnak.

egyszer'smind az ő érdemeit állandóan fenn tartják. A' tiszteletnek illy jelek között a' háládatosság gerjedése meg-újulván, mindeneknek szívét ellepte. Ezen érzések között 9 órakor elkezdődött a' nagy Mise, mellynek tartására Méltóságos, és Fő Tisztelendő Belánszky Jó'sef Úr, most Besztercei Püspök, előbb Nyitrai Fő Prépóst, hivattatott meg, hogy ő vinné végbe végső halotti tiszteletét, a' ki egykor a' nagy megholtnak kedvező hajlandóságával dicsekedhetett. — A' nagy Mise alatt önként vállalkozott muzsika kedvellők Tek. Balog Lőrincz Úrnak, és Windisch Leopold Úrnak, a' Nemes Vármegye első Orvosának vezérlése alatt Mozartnak híres Requiemét adták elő Károly Herceg Uhlánus Regimentjének muzsika Bandáji segedelmével, melly olly helyesen vitetett végbe, hogy a' jelenlévőknek minden várakozását meghaladná. A' nagy, és szívet olvasztó Requiem után felméne a' szólló székbe Fő Tisztelendő Sorecz Imre Úr, Nyitra városának Plébánussa, és tiszteletbeli Kanonok, és olly fontos, olly ékes, 's hathatós Magyar beszédet tartott, hogy minden jelenlévőknek szíveiket megindítaná: kiváltképpen midőn a' boldogultnak a' Nemes Vármegye Rendeitől való bucsúzó szavait érzékenyen kifejezé. A' jeles Magyar beszédre következett a' dicsőítő Mise, mellyet Méltóságos és Fő Tisztelendő Schedy Jó'sef Úr, Pristiniai felszentelt Püspök tartá. Ezen Mise is a' halhatatlan Mozartnak muzsika készítménye szerént ment végbe, és annyival nagyobb érzést gerjesztett eleven hathatosságával, mennél inkább a' szívek, a' Requiemnek szelíd, és lágy hangjai által már elváltak pühítva. Így végződött ezen halotti ünnepelés, melly, valamint a' megholtra nézve, mint nagy érdemeinek megpecsétlése, úgy

a' Nemes Vármegye Rendeire nézve, mint az igaz tisztelet, és háládatosság' tündöklő bizonytsága elfelejthetetlen lészen.

Tekintetes Nemes Pozsony Vármegye az emberiség érzéséről, és a' szegény jobbagyok eránt viseltetett szeretettől, 's így a' közjóra törekedő nemes indulattól lelkesítettvén, Nagy-Szombathban közönséges Kórházat állít, mellynek talpköve Nagy Mélt. Gróf Pálffy Leopold Fő Ispány Ő Excellentiája által, Felséges Urunknak neve napján, October 4-kén, jeles ünnepléssel tétetett le. —

Ő Császári Királyi Felsége Tekintetes Tudós Bognár Jó'sef Urat, eddig a' Győri Királyi Akademiánál volt Magyar polgári Törvények, és Curialis Stylus Tanítóját, a' Pesti Királyi Universitásnál ugyan azon polgári Törvény és Curialis Stylus Tanítójává kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

Felséges Urunk a' Magyar Királyi Universitásnál Csillagvisgállás Tanítójának, és a' Budai Csillagvizsgálló Torony Praefectussának és Astronomusnak, Nagy Tiszteletű és Tudós Tittel Pál Urat, az Egri Érsekségbeli Papot, a' Philosophia Doctorát, méltóztatott kinevezni. Ezen jeles Tudós már előbb az Egri Lyceumban a' Mathesist dícséretesen tanította, utóbb pedig az Astronomiára adván magát, a' Bécsi Csillagvizsgáló Toronyban, utóbb a' Göttingai 's egyéb Német Országi Csillagvizsgáló Intézetekben magát tökéletesítette, végre Párisban és Greenwichben Angliában; a' honnan haza térvén, néhai Nagy Méltóságú Fischer István Egri Érsek által, a' kinek költségén tette útazásait, a' Haza javára, az Egri Csillagvizsgáló Toronyban Astronomussá tétetett.